

Hội thảo khoa học “Vai trò của Xã hội học trong sự phát triển xã hội ở nước ta hiện nay”

Ngày 26 tháng 5 năm 2012 tại trường Đại học Khoa học xã hội và nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội đã diễn ra Hội thảo khoa học “Vai trò của Xã hội học trong sự phát triển xã hội ở nước ta hiện nay” do Hội Xã hội học Việt Nam phối hợp với Khoa Xã hội học, Đại học Khoa học xã hội và nhân văn tổ chức. Tham dự hội thảo có đại diện của 11 chi hội trực thuộc và các vị đại biểu đến từ các cơ quan nghiên cứu và đào tạo trong cả nước. Hội thảo đã nhận được 48 báo cáo tham luận tập trung vào 3 chủ đề lớn: Xã hội học trong đời sống chính trị-xã hội; những vấn đề con người và phát triển xã hội; những vấn đề nông thôn, giảm nghèo và vốn xã hội.

Báo cáo đề dẫn tại hội thảo, GS.TS Trịnh Duy Luân - Chủ tịch Hội Xã hội học Việt Nam đã điểm lại tình hình hoạt động trong những năm qua của Hội Xã hội học về hoạt động chuyên môn và công tác kiện toàn tổ chức. Về hội thảo, giáo sư nhấn mạnh đây là cơ hội để các hội viên, các chi hội, thường vụ, ban chấp hành hội giao lưu khoa học và cũng phản ánh những trở ngại, những kỳ vọng hay câu hỏi đang được đặt cho các nhà xã hội học.

Hội thảo đã diễn ra trong không khí sôi nổi và thẳng thắn với rất nhiều ý kiến, vấn đề đặt ra đối với Hội Xã hội học và ngành Xã hội học ở Việt Nam. GS.TS Tô Duy Hợp cho rằng các nhà xã hội học nói chung có 3 nhóm vai trò quan trọng: nhà nghiên cứu, nhà dạy học xã hội học, nhà ứng dụng xã hội học (bao gồm tư vấn, phản biện, lãnh đạo, quản lý, công tác xã hội), tùy thuộc vào mỗi người, mỗi hoàn cảnh cụ thể mà các vai trò được phát huy. Bên cạnh đó, giáo sư đặc biệt nhấn mạnh đến việc làm thế nào để nâng cao chất lượng và hiệu quả thực hiện các vai trò của nhà xã hội học, đó là thách thức to lớn đối với giới xã hội học nước ta hiện nay. GS.TS Đặng Cảnh Khanh cho rằng đang có thực trạng nhiều nghiên cứu thiếu định hướng về mặt lý thuyết, do vậy không thực sự đóng góp nhiều cho xã hội. Ngoài ra, ông cũng đặt ra vấn đề về phản biện xã hội của các nhà xã hội học, cần phải nắm chắc vấn đề phản biện và phương pháp tiến hành phản biện, đối với ông, đây là một vấn đề không dễ dàng. GS.TS Phạm Tất Dong cho rằng xã hội học có một khối lượng lớn khái niệm và các khái niệm này thường được lấy từ các từ điển, học thuyết của nước ngoài để vận dụng vào Việt Nam. Các nhà xã hội học cần phải “Việt Nam hóa” hoặc vận dụng linh hoạt trong cách sử dụng các khái niệm để có thể vẫn đảm bảo nội dung khoa học mà không gây mâu thuẫn với các khái niệm của các nhà chính trị hay thường dùng. Giáo sư nhấn mạnh cần phải gắn kết các lực lượng xã hội học với nhau, tạo sự đồng thuận để đưa Hội Xã hội học Việt Nam và khoa học Xã hội học ở Việt Nam phát triển. Một số ý kiến, câu hỏi đáng chú ý khác như: Hội Xã hội học đã có nhiều đóng góp nhưng làm thế nào để khẳng định được vai trò của Hội đối với xã hội, có một chỗ đứng trong hoạt động xây dựng chính sách của nhà nước? Làm thế nào để nâng cao chất

lượng đào tạo xã hội học? Cần có những quan điểm chính thống do Hội Xã hội học đưa ra trong các giáo trình đại cương để các trường đại học dựa vào đó làm tài liệu giảng dạy? Ngoài tạp chí Xã hội học của Viện Xã hội học nên có 1 tạp chí của Hội Xã hội học không để góp phần thể hiện được vai trò của Hội Xã hội học trong cuộc sống? Xã hội học Việt Nam sẽ đi theo hướng nào Mácxít hay dung hòa để hội nhập? v.v.

Kết thúc hội thảo, PGS.TS Nguyễn An Lịch - Phó Chủ tịch thường trực Hội Xã hội học Việt Nam đã tổng kết các vấn đề của hội thảo đồng thời cũng trả lời một số ý kiến liên quan đến hoạt động của Hội. PGS.TS Nguyễn An Lịch nhấn mạnh rằng các nhà xã hội học cần phát huy dân chủ trong khoa học và đặc biệt là trong xã hội học bởi vì nếu không phát huy dân chủ trong xã hội học thì không thể phát triển ngành xã hội học được.

Nguyễn Tuấn Minh